

Малката Сова

от Лене Майер-Скуманц, Австрия

Илюстрации: Салваторе Шиашиа, Италия

Превод: Любомир Стратиев, Виена, Австрия / София, България

Преди много, много години, когато хората и животните още говорили на един и същ език, в една гора отвъд Приказната планина живеела малка сова. Тя била най-малката от шестте си братчета и сестрички и затова последна напуснала хралупата в старото дърво. Майка ѝ и баща ѝ ѝ обяснили как се лети, как се ловят мишки и как се правят слънчеви бани. И ѝ казали:

- А сега, кураж, мъничката ни. Време е да разбереш какво става по широкия свят!

- Не съм ли много малка за това? – попитала Малката сова.

Майка ѝ и татко ѝ тракнали с човки и въздъхнали:

- Великата сова, която е сътворила света, ще те закриля по време на твоя полет. А ти знаеш правилата: Улавяй храната си бързо. Радвай се на светлината, дори и когато е съвсем слаба. А колкото до полета на големи разстояния...ето какво: Летенето се учи само с летене, повече нищо не можем да ти кажем.

Малката сова погледнала първо на едната страна, после на другата, за да види още веднъж родителите си и родното дърво. На сбогуване тя изпърхала с крила и изхърхила.

После разперила крила и отлетяла.

Гората отвъд Приказната планина била голяма и пълна с животни. След като летяла известно време, Малката сова видяла на една поляна скалисто хълмче. Кацнала на върха му, който бил обрасъл с мъх, и радостно примигнала срещу залязващото слънце. Под нея, върху един

още топъл от слънцето камък, се била изтегнала дива котка. Четири черни ивици се спускали от челото до носа ѝ. Пухкавата ѝ извита опашка мързеливо потрепнала, когато тя повдигнала глава и погледнала Малката сова:

- А, сова! Тъкмо навреме идваш. Каж ми как е възможно Великата дива котка, която е сътворила света, да допуска да има котки, които се оставят да бъдат опитомени?

- Какво, какво? – стреснала се Малката сова.

- Снощи отидох толкова далече, колкото досега на бях ходила – чак до потока, който се спуска от Приказната планина. Там видях една човешка

къща, направена от дърво и камъни, а наоколо приятно миришеше на охранени пилета. Аз обаче бях сита и исках само да ги погледам отдалече. Пред къщата седеше един човек, който държеше в скута си котка и я галеше. А тя нито го хапеше, нито го драскаше, ами мъркаше. Козината ми настръхна, като видях това. Да се остави да я галят – хррр! Как е възможно?

Малката сова се навела надолу, поклатила глава и изписукала:

- Откъде да знам?

Дивата котка се надигнала от камъка, а пухкавата ѝ опашка настръхнала. Очите ѝ блеснали жълто-зелени.

- И ти ме питаш това? – изфучала тя.- Ами нали си сова! Совите са мъдри и знаят отговора на всички въпроси на света!
- Не знаех – отвърнала уплашено Малката сова.
- Тогава каква е ползата от теб! – изсъскала дивата котка. –Засрами се и се махай оттук!

Малката сова се стъписала, но тоз час разтвори крила и отлетяла оттам.

Намерила едно дърво с висок ствол и широка корона, която блестяла в светлината на залязващото слънце. Малката сова кацнала на най-ниския клон и се опитала да се замисли. Тогава обаче откъм земята се чуло пърхане, някой тежко изпляскал с крила и след миг до Малката сова кацнал един паун. Клонът се огънал под тежестта му.

- Пак ли! – изкряскал паунът. – Всяка вечер преди лягане все същото. Защо не мога така хубаво да летя, както тичам? Ей, кой се е намърдал там? Малката, слушай ме внимателно: На това дърво спя аз. То е МОЕТО дърво за спане.

- Извинете – прошепнала Малката сова.

Паунът разгърсил разкошните си пера и казал:

- А, това е сова, ако се съди по гласа. Идваш тъкмо навреме. –

Паунът оправил дългата си опашка и я повесил към земята. След това

продължил: – Отдавна ме мъчи един въпрос. Защо Великият паун, творецът на целия свят, е сътворил толкова малко дървета, в които да можем да спим?

- Какво, какво? – прошепнала Малката сова.

- Ами, нали виждаш колко ми е дълга опашката – казал паунът. – Всички ѝ се възхищават. Когато обаче искам да спя спокойно, тя ми създава затруднения. Само много високи дървета с високи полегати клони са подходящи за спане. Но в тази гора такива дървета има съвсем малко.

- Но ти вече имаш едно – прошепнала Малката сова.

- Бих искал да имам три-четири и да си избирам къде да спя – изсъскал паунът. – Отговори ми, моля те, защо не е помислено предварително за това.

- Ами, не знам – отвърнала Малката сова.

Паунът навел глава и синята му корона от перца почти докоснала перата на Малката сова.

- Не знаеш ли? Как така не знаеш? Совите знаят отговорите на всички въпроси на света.

- Ами, аз не знаех, че това е въпрос на света – признала си Малката сова.

- Малко глупаче, значи ти не си никаква сова – изкряскал паунът. –

Засрами се и бързо се измитай оттук.

Ужасена, Малката сова отлетяла от дървото.

Скоро намерила една скала с малък отвор в нея и кацнала на издатината отпред, за да си почине и да помисли.

“Защо трябва де се срамувам? – казала си тя. – Откъде накъде трябва да зная отговорите на въпросите на света? Защо дивата котка казва, че Великата дива котка е творец на всичко, а паунът – че Великият паун е сътворил света, след като Великата сова е творецът на вселената?”

Слънцето потънало зад Приказната планина. От запад блеснала вечерницата и луната бавно се издигнала над дървото. Лъчите ѝ осветили дупката в скалата, а Малката сова се наслаждавала на сребърната светлина.

- Време е за излитане – изписукал един глас зад нея. – Каква приятна топла нощ! Да благодарим на Великия прилеп, създателя на света!

Малката сова обърнала глава и видяла един женски прилеп, който висял на скалата с главата надолу. С пръстите на краката си и с ноктите на двата си палеца, прилепката се била хванала здраво за скалата. После тя леко разтворила летателните си ципи, за да ги намазни. С езичето си улавяла мазната течност, която се спускала от един отвор над ноздрите ѝ и бързо я разпределяла по цялата кожа.

- Пфу, как вони! – не могла да се въздържи Малката Сова.

- Да, вярно е, че мирише – съгласила се прилепката – затова не съм подходяща храна за теб, миличка. Ти си сова, нали?

- Да, ама съвсем малка и може би дори не съм истинска...!

- Е, совата си е сова, а совите знаят отговора на всички въпроси на света! – казала прилепката. – А аз имам един въпрос, миличка.

Прилепката се приближила до ръба на издатината и увиснала с главата надолу пред Малката сова.

- Погледни колко добре съм създадена – похвалила се тя. – Подготвена съм за всичко! И в най-тъмната нощ мога да открия мушичките, с които се храня.

Изписквам срещу тях и когато ехото се върне, литвам напред и ги сграбчвам. Само едно нещо ме наскъръбява: в годината мога да имам само едно дете. Пеперудите и молците снасят много, много яйца, след една орлица се клатушка цяла редица орлета, а лисиците имат поне три деца. Защо Великият прилеп, творецът на вселената, ми е дарил само едно дете?

- Не зная – отвърнала Малката сова.

- Не знаеш ли? – Прилепката учудено се залюляла напред-назад. – Не мога да повярвам.

- Не зная – повторила Малката сова и тежко въздъхнала.

- Че кой тогава ще знае, щом ти не знаеш? – попитала тъжно прилепката. – Може би не си правиш много труд да мислиш, а? Ще дойдеш ли пак, когато се сетиш за отговора?

Малката сова усърдно кимнала с глава.

- Добре – изписукала прилепката, разперила крила и ципи и отлетяла в нощта. Въздухът потреперал от резките ѝ и силни крясъци. След нея от дупката в скалата излетели още много други прилепи.
Малката сова ги гледала как летят на зиг-заг, осветени от лунната светлина.

Въпреки загрижеността си, Малката сова усетила, че е много огладняла. Останалата част от нощта тя прекарала в лов. Ловяла мишки и ги налапвала със светкавична бързина. Когато се засетила дотолкова, че повече нищо не можела да преглътне, тя чула, че една мишка топурка под земята, и ѝ казала:

- Ей, ти, кажи ми кое могъщо същество е създало и теб, и мен, и всичко останало?

След малко мишлето изписукало от една дупка:

- Че кой друг освен Великата мишка? И ти го знаеш много добре, ти всезнаеща сово. Защо ме питаш така коварно? Сигурно искаш да ме изкараш от дупката ми. Всеки път, когато някоя от нас изчезне, ти и подобните ти сте виновни. Ако можех да си отговоря на въпроса защо вие, совите, не пасете трева?

- Или защо не ядем житце? – изхукала Малката сова.

- А, не, житцето е за нас – изцъркало мишлето вече съвсем тихо и после задълго настанала тшина.

Малката сова отлетяла в търсене на висок клон за почивка.

- У-ху, у-ху, не съм всезнаеща – изхукала тя. – Напротив, аз нищо не зная и това е единственото, което знам със сигурност.

Някъде далече долу, на земята, се плъзнала сива сянка с рунтава опашка.

- Ето видя ли? – измърморил един глас. – Вече разполагаш с едно мъничко знанийце, тънко като косъм.

Малката сова завъртяла глава.

- Ще се науча – казала си тя и заспала.

Когато зората блеснала между листата на дървото, Малката сова вече била будна и се радвала на розовия блясък на зората.

“Какво ли ще ми се случи днес?” – мислела си тя.

Не след дълго Малката сова разперила крила и отлетяла безшумно и бързо над събуждащата се гора към Приказната планина.

Видяла потока, който се пенел и проблясвал под нея, спуснала се надолу и зърнала къщата на хората, за които била чула от дивата котка. Наоколо било спокойно, само няколко кокошки ровели мързеливо земята за червейчета. Някъде долу край потока пеел човешки глас. Малката сова литнала подир

песента и видяла една жена, която вадела вода от потока.

Совата кацнала на един къпинов храст и изхърлила:

- Имаш хубав глас, много по-хубав от моя.

Жената я погледнала и се засмяла. После казала:

- Представи си, ако всички живи същества имаха едни и същи

качества. Светът нямаше ли да е скучен? Ти, например, виждаш и чуваш по-добре от мен, да не говорим, че аз изобщо не мога да летя.

- А защо пееш? – попитала я Малката сова. – Може би по този начин искаш да защитиш границите, от които идва твоята храна, като косовете.

- Пеея, за да ми спори работата – отвърнала жената. – А понякога пеея, за да благодаря на Великата майка, която е сътворила света.

- Тя къде живее? – попитала Малката сова.

- Навсякъде – отвърнала жената. – Човшкото око не може да я види. А слънцето, луната и звездите са само украшения върху нейната дреха.

- А ако ти разкажа – прошепнала Малката Сова, – че рибите в потока говорят за Великата риба, която е сътворила света?

- Великата майка сигурно няма да се обиди – каза жената. – Тя обича всички свои създания.

Малката Сова завъртяла глава наляво, после надясно и се замислила.

- Тя радва ле се, когато пееш в нейна чест? – попитала след малко тя.

- Надявам се, че се радва – отвърнала жената. – Аз често я моля за различни неща. Например, покривът на къщата ми да издържи още много години, или кокошките да излюпят много пиленца и да сме здрави, аз и моето дете...

- Ти мислиш за неща, които могат да се случат чак утре?

- Така е с всеки – каза жената. – Ти знаеш ли дали днес ще вали?

Искам да си просна прането и то да изсъхне до довечера.

- Въздухът не мирише на дъжд – отвърнала Малката Сова, изписукала за сбогуване и отлетяла.

Слънцето блестяло през целия ден и Малката Сова си правела слънчеви бани. Като при това много мислела. Вечерта тя отлетяла чак до склоновете на Приказната планина. Когато паднала нощта, Малката сова видяла, че между дърветата нещо блещука като златна звездичка, политнала към светлината и открила една дървена колиба. Светлинката идвала от един отвор в стената и привличала нощните пеперуди.

И Малката сова била като омагьосана от светлината. Тя се приближавала все повече и повече до колибата, докато накрая кацнала на един перваз пред отвора. Топлият светъл лъч толкова ѝ харесал, че тя хукайки, кряскайки и писукайки изпяла любовната песен на совете.

- А, сова на прозореца ми – обадил се отвътре един дълбок глас. - Добре си ми дошла!

Малката сова притворила очи срещу светлината, за да може да види кой говори. В къщата имало един старец.

Малката сова го попитала:

- Какво правиш?

- Чета – отвърнал старецът и прогонил нощните пеперуди от един лист хартия. Денят ми се видя много кратък, затова продължавам да чета на светлината на лампата. Това е книга за Великия отец, който е създал света.

- Той къде живее? – попитала Малката сова.

- Навсякъде – отвърнал старецът. – На небето, където моят поглед не стига, и в сърцата на хората.

- Ти молиш ли го за утрешния ден? – попитала Малката сова.

- Да, разбира се – отвърнал старецът. – Но много повече го моля за миналото. Толкова неща са се случили в живота ми, които не могат да се покажат пред неговите очи. Тези неща много ме занимават.

- А ако ти кажа, че нощните пепруди мислят, че Великата нощна пеперуда е създала света...

Старецът се усмихнал с разбиране:

- Ами как другояче да си представят Великия отец?

- Може би като Великата майка, както жената долу при потока.

Старецът свъсил вежди:

- На нея много съм ѝ разказвал за Великия отец, но засега напразно, както разбирам от теб. Надявам се обаче един ден тя да познае истинския Творец.

- Мъчно ли му е на Великия отец, че жената при потока го нарича Великата майка? – попитала Малката сова.

Старецът се замислил.

- Странен въпрос... Мисля, че не. Великият отец е милосърден. По-скоро на мен, верния му слуга, ми е мъчно...

- Не си го слагай на сърцето – казала Малката сова, изписукала за сбогуване и отлетяла.

На другата сутрин тя се върнала обратно при потока. Този път жената я нямало, но там имало едно дете. То седяло на брега на потока с котка в скута си и, потопило крака във водата, наблюдавало рибите. Слънцето огрявало детето и котката, водата, камъните и тревата. Малката сова безшумно кацнала на един пън. Острият ѝ поглед виждал всичко отдалече. Тя видяла как детето гали котката и колко ѝ е приятно на котката, че детето я гали, толкова приятно, че дори била забравила за рибите. Малката сова видяла как блестят вълните. Тя се радвала на всичко. Дали детето знаело името на онова чудо, което е сътворило света и е накарало слънцето да свети за всяко живо същество. Може би детето не знаело името му, но то седяло, потопено в настоящето. Малката сова усещала това. И разбрала, че за него утре и в друг ден не съществуват и не са от значение. А вчера и завчера са вече много далече в миналото и също нямат никакво значение. Малката сова завъртяла главичка и си спомнила за всички имена, които били дадени на чудото:

„Великата сова, твореца на света, Великата дива котка, Великия паун, Великия прилеп, Великата мишка, Великата майка, Великия отец. Бих могла да го нарека и Великата тайна на сътворението” – изхукала Малката сова. Котката отворила едното си око и погледнала към Совата.

- Защо не? – измяукала мързеливо котката.

Когато слънцето залязло, Малката сова отлетяла обратно в гората. Тя се огледала да види мишата дупка, намерила я и извикала вътре:

- Ху-ху-ху! Всяко живо същество живее от друго живо същество! Дори и вашите житни зрънца са живи.

После отлетяла по-нататък и срещнала прилепката.

- Колко красиво летиш – казала ѝ Малката сова. – Ако трябваше да носиш в утробата си повече от едно дете, щеше да станеш много тежка и нямаше да можеш така хубаво да летиш.

- Може би си права – съгласила се прилепката.

Малката сова прелетяла над дървото, в което спял паунът.
“Горкото суетно същество – помислила си тя. – Той е от тия птици, които не могат да летят, като кокошките, но въпреки това му се иска да има повече от едно дърво.”

После полетяла по-нататък и видяла дивата котка, която дебнела жертвите си, свита върху дебел клон. Когато погледнала към Малката сова, очите ѝ светнали в тъмното,

- Е, помъдря ли вече? – изсъскала дивата котка.

- Не много, защото съм малка и още се уча – изцъркала доволно Малката сова. – Знаеш ли, и аз видях една котка, която се оставя да я гаят. Дори рибите в потока не можеха да я откъснат от детето, което я галеше.

- Нечувано! – изфучала дивата котка.

- Ако всички живи същества са еднакви и изпитват еднакви чувства, няма ли да е скучен светът? – попитала Малката сова. – Не е ли по-добре, че Великото чудо, което ти наричаш Великата дива котка, ни е дало много и различни възможности?

Дивата котка замълчала, а Малката сова отлитнала.

Накрая тя се върнала при родителите си
в хралупата на старото дърво.

Майка ѝ и баща ѝ я посрещнали радостно.

- Помогна ли ти Великата сова, творецът на всички живи същества, да научиш много неща? – попитали те Малката сова.

- Да, помогна ми – отвърнала спокойно Малката сова. – И отсега нататък ще разказвам и на вас, и на всички живи същества за това.

- Разказвай, детето ми – изпърхала майка ѝ.

А баща ѝ добавил:

- Само с хората ще ти бъде трудно. Те не вярват много на другите.

Малката сова поклатила глава:

- Ще летя дотогава, докато намеря някого, който да ми повярва – изцъркала тя.